

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.

Egyes szám Ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

Nyilttér díja soronként 20 fillér.

Felélős szerkesztő és lapfajladonos:

KUTI ISTVÁN

Az expediciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők, hová az összes pénzküldemények is küldendők

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

A vasuti ügy.

E város rég táplált óhaja az volt, hogy a Garamberzence—Selmecbánya közötti vonalat az állam szélesvágányúvá építtesse át. Ha pedig ezt az állam semmiképen sem volna hajlandó megtenni, az esetben a magyar államvasut engedjen helyet egy magán vállalatnak, mely hajlandó lesz a szélesvágányú vasutat kiépíteni, ha az állam szerfelett nagy megváltási összeget a mostani vasutért követelni nem fog. Tekintettel pedig arra, hogy — miként azt fentebb kimutattuk — ezen vasut befektetési főkéje kamatostul megtérült, az állam nagyobb megváltási összeget nem is kívánhatja.

Amde e vasut széles vágányúvá leendő kiépítése főképpen az állam érdekében áll. Mert hiszen Selmecbányán egy oly nagy állami tulajdonú képező ipar, a bányai ipar létezik, mely már magában véve is megkövetelte volna a rendes normális vasuti forgalmat. Az a tömérdek érc és szén, ami ide szállítatik, mind ki van téve Garamberzencén az átrakás esélyeinek és ép úgy az innen tovább küldött bánya- és kohótermények is. Hozzájárul ehhez a város tekintélyes ipar és kereskedelmi forgalma és évről-évre rohamosan növekvő személyszállítása.

Nem egy és ugyanazon tulajdonosé a kincstári bányászat és a magyar államvasut?

Egy gazdák bizony mind a kettő, csak külön ispánok által kezeltek.

És mégis ilyen szembeötlő ellentét! A kisebb tulajdonrész (kis liliputi vasut) nem siet segítségére a nagyobbban?

Hol van itt a kombinatív erőkapocs, az állami összjövődelmek láncolatában?

Hát két külön tulajdonos forog itt fenn? Vagy csak épen városunk ellen irányul ez az ellenszenv? Rá szolgáltunk mi erre?

Selmecbánya városa a magyar felvidék egyik legtekintélyesebb városa, mely a magyar állameszmének leghűbb hive volt a multban, az a jelenben és az lesz a jövőben is; mely város ipara és kereskedelme, mostoha viszonyai dacára, szép lendületnek indulna, ha a kívánt vasuti forgalma meg volna; mely város még stratégiái szempontból is igen figyelemre méltó pontot képez és mely város — hogy már megmondjuk — minden alkotmányos kormányának mindig hű támasza volt.

Az elmondottakból a következőket szurrogáljuk: Lássá be bülesen a kormány, hogy a Garamberzence—Selmecbánya közti vonalnak széles vágányúvá leendő kiépítése míg egyrészt az állam főérdeke, másrészt nem kerülne valami roppant nagy anyagi áldozatokba. Lássá be bülesen, hogy egy vajudó tekintélyes város kereskedelmét, iparát hihetetlen arányokban emelni fogja az által, ha e széles vágányú vasutal rendes forgalomba jövünk. Lássá be, hogy egy város évtizedek óta táplált óhaját ha teljesíti, mily örök hálaóra fogja ezt lekötelezni.

És ha — legjobb reményünk és hitünk ellenére — ezt belátni még sem akarná, akkor engedje át e nyomorúságos szárnyvonalat minden kárpótlás nélkül egy oly vállalatnak, mely azt hajlandó rendes vágányúvá kiépíteni.

Igy vélekedett a közvélemény nagyobb része. A másik rész már akkor megelégedett volna egy olyan vasutal, amely bennünket Németivel és így az Ipoly—völgyi vasutal széles vágányon hozott volna kapcsolatba, anélkül, hogy a Garamberzence—Selmeci vonal széles vágányúvá építenék ki.

Ezek így okozkodtak: Nézzük csak, vajjon Selmecbánya város okvetlenül szükséges-e a széles vágányú vasuti összeköttetést a Garamberzence—Ruttkai vonalhoz, vagy sem és városunk milyen előnyöket nyer, ha az Ipolyvölgyi vasutal lesz összekötve?

A Garamberzencei összeköttetés, mint tudva van, északi irányban a ruttkai, illetve Kassa—Oderbergi vonallal hoz kapcsolatba, tehát északfelé Körmečbányán át a Kassa—Oderbergi vonalhoz előnyös volna és nézzük, hogy városunk forgalma és kereskedelme minő előnyöket huzna ebből: Sziléziából kapunk pír szént, gáz szénét, továbbá némi teher szállítmányt és a Kassa—Oderbergi vonalon át még azon előnyt is kapjuk, hogy összeköttetésünk van a Vág völgyön keresztül Pozsony és Béceses. A Garamberzencei való összeköttetésünk még a Besztercebánya és a felső Garami vonallal való egybekapcsolásunk előnyét is nyújtja.

De ezzel szemben a fő- és székvárossal 250 kilométer távolságba huzódik vasuti összeköttetésünk, mely ugyan a Garamvölgy mentében megnyílt vasut által 40—50 kilométerrel rövidebb lett, de a Garamberzencei

való nehékes összekötetés folytán e röviddebb ut ugy a személy-, mint a teher- szállításnál általunk ritkán vétetik igénybe.

Ezenfelül a Selmec—garamberzencei szükvágányú vonalnak az az óriási hátránya, hogy Garamberzencén az árukat át kell rakni és hogy így nagyobb a szállítási díj.

És most nézzük minő előnyöket biztosít az Ipolyvölgygyel s illetve Ipolysággal való vasuti összeköttetés: először is körülbelül 50 kilométerrel esünk Budapesthez és a nagy magyar Alföldhöz közelebb, mint a Garamberzence—hatvani vonalon keresztül; e vasut szélesvágányúvá épülvén, az annyira drága, az áruszállítás könnyedségét megakadályozó, egyes áruszállítványokat sokszor károsító átrakodás elesik, mit nem lehet eléggé számbavenni; közvetlen összeköttetésbe hoz bennünket ezen vasut a Budapest—bécsi magyar államvasut elsőrendű vasuti vonalával stb. Az ipolyvölgyi vonalon keresztül kaplatná tehát városunk minden áruszállítványát, az eddiginél csaknem felényi szállítási áron, mely árukat akár Budapestről, akár Bécsből, akár a nagy magyar Alföldről, vagy Erdélyből érkeznek e vonalon gyorsabban és olcsóbban szállíthatók. Kereskedőink az összes gyarmat-árukat, a lisztet, a szöveteműket; fémkohónk az erdélyi, nagybányai vagy más honnan érkező ércet, a vaskövet; lakosságunk a fogyasztás alá kerülő bort, gabonát, gyümölcsöt, szóval a legtöbb fogyasztási cikket, mire szüktségünk van, e vasuti vonalon át szállíthatatnák ide újból ismétlem, gyorsabban és olcsóbban, mint eddig.

A fővárostól Garamberzencén keresztül 14-ik zóna választ el, vagyis a 14-ik zóna távolságába esik a főváros tőlünk, holott ha a — nevezük selmeczvölgyi vasutnak — kiépül és Németiben az ipolyvölgyi vasutal egyesül, akkor e vonal által a távolság a 9—10-ik zónáig redukálódik, mely előnyös körülményt figyelmen kívül szintén nem lehet hagyni.

Városunk a garamvölgyi vasut által elvesztette e vidékre kiterjedt gravitacionális erejét és elfogja veszteni Korpona városa és az Ipolyvölgye felé is, ha a selmeczvölgyi vasut Németiig ki nem épül.

A kereskedelem, a nagyobb ipari forgalom a biztos és könnyű utakat keresi, a nehékeseket pedig kerüli. Bizvást számíthatunk arra, hogy a Korpona és az Ipoly-

völgvyidék egy része, mely eddig Selmecebányára gravitált terményeivel és élelmi cikkeivel, a könnyebb közlekedés megnyitása után más piacot fog felkeresni és ennek következménye az lesz, hogy piacunk az élelmi szerek hiányát és drágaságát csakhamar megérzi és kereskedőink is az előbb említett vidéken lakó bevételt fogják elveszíteni.

Selmecebányának ez időszerint még nincsen okvetlenül szüksége arra, hogy az ipolyvölgyi—selmecebányai vonal egészen Garamberzencéig széles vágányúvá kiépíttessék és pedig főképen azért nincs szüksége még most erre, mert jelenben nincs még transito kereskedelmünk; mi is fogyasztó város vagyunk, a nekünk szükséges élelmi és ruházati cikkeket kellő mennyiségben előállítani nem tudván, azokat importálni kell. Majd ha idővel nálunk is ipar fejlődik és terményeink piacra vitele a Garamberzence—rutkai vonalra az összeköttetés megkívánja, akkor beállhat a szükség és lehetősége is annak, hogy legyőzve az akadályokat, létesítsük a széles vágányú vasúti összeköttetést Garamberzencével is. Ennek kivétel azonban még a jövő, nekünk most a jelenre kell számolnunk, mely városunk, újnió virágzásnak induló bányászatunk és kohászatunk, valamint kereskedelmünk és iparunk érdekében elodázhatatlannal azt teszi szükségessé, hogy az ipolyvölgyi vasúttal közvetlen kapcsolatba lépünk.

Igaz és teljességben áll az, hogy ha az ipolyvölgyi vasút Selmecebán keresztül Garamberzencével széles vágányúval köttetnek egybe, az által a selmecebányi vasút és városunk roppant nagy előnyök nyerne, de hát egyelőre a mai viszonyok között maradjon ez csak jámbor óhajtatás.

Igy okoskodtak régebben.

A mi álláspontunk pedig igenis az, hogy a Garamberzence—Selmecebány vonal szélesvágányúvá átépítve közvetlen kapcsolatba hozassék az ipolyvölgyi vasúttal. Hogy miként végül azt keresztül vihetni, arról a következők számban beszélünk.

A tuberkulózis.

Javaslat a tuberkulózis kiirtására.

1. A tuberkulózis ragályos útján terjed s vagy a beteg ember bacillusokat tartalmazó váladéka terjeszti, vagy a gyöngykórban (Perlsucht) szenvedő marhának a húsát, tejét, tejfölét, túróját és vajának élvezése folytán jut a szervezetbe.

2. A tuberkulózisnak orvossággal való gyógyítása eddigelig sikertelen maradt. A Spengel, marmorék-féle gyógyító mód és más egyéb orvoslás sikeres vagy nem sikeres volta ma még nyílt kérdés a tudományunk s a rajtuk való vitatkozás megállapodásra nem vezetett.

3. A tuberkulózis a többi, ragályos és járvány-szerűleg fellépő betegségtől abban különbözik, hogy ez az egész világon mindentől állandóan jelen van s kisebb-nagyobb mértékben mindentől szedi áldozatait, míg a többi ragályos betegség csak időnként és csak egyes kisebb vagy nagyobb területeken szokott uralkodni.

4. A ragályos betegségeket (kivéve a diphtheriát, himlőt, lüest, váltóldózat) tisztán orvoslás útján nem tudjuk gyógyítani, vagy kiirtani. Oda kell hát

törekedni, hogy a tuberkulózissal épen úgy járjunk el, mint a kolerával, pestissal, hagymázssal, sárgalázssal stb., mivel az ezek ellen való eljárás már meg van állapítva. Tehát a tuberkulózisban szenvedő betegeket el kell különíteni; az által termelt ragályos anyagot dezinficiálni kell, más szóval a ragályozásra alkalmatlanná kell tenni; végül azon kell lenni, hogy a beteg lakása, bútorai, ruhaneműje s minden olyan dolga, mit használni szokott, a legnagyobb szigorúsággal fertőtleníttessék.

5. A gyöngykórban szenvedő marhák ki kell pusztítani, mint ahogy néhány évvel ezelőtt ki-pusztítottuk a ragályos tüdőlobban szenvedő marhákat.

6. Mindent el kell követni, hogy a tuberkulózis elmozdító körülmények, viszonyok, megjavuljanak; hogy ezt elérhessük, különös figyelemmel kell lennünk a lakásra, ruházódásra, táplálkozásra, a foglalkozás higiénéjére, a köztisztaságra, valamint az alkoholizmusnak ország-világszerte való rombolására.

7. Az egészségtant, mint kötelező, vizsgálat tárgyát kell tanítani a nép-, közép- és felsőiskolákban, a tanítóképzőkben, semináriumban, a felső leány-, kereskedelmi- és ipariiskolákban, egyezőval mindenütt, amint hogy ezt ennek a tantárgynak rendkívüli fontossága megköveteli. (A berlini higiénie kongresszus ezt határozta emellett.)

8. A tuberkulózist, mint betegséget, okát, természetét, ragályozását, lefolyását, az ezen betegségre hajlamosító körülményeket, a betegség gyógyíthatóságát, az ellene való védekezés útjait-módját népszerű előadásokban, lehetőleg széles körben kellene ismertetni, róla az emberiséget felvilágosítani.

9. A tuberkulózist, mint ragályos betegséget állandó járványos betegségeknek kellene tekinteni. Azért minden tuberkulitikus esetet kellene bejelenteni, a betegeket számon kellene tartani s azokat a betegeket, kik nyílt tuberkulózisban szenvednek, ha ápolásra külön, alkalmas helyiségük, vagy kellőképpen felvilágosított ápolószemélyzetük nem volna, járványkórházba kellene internálni.

10. A hatóságoknak, az államnak a tuberkulitikus betegek számára mindenütt rendelő helyiségeket kell felállítani, a szegény betegeket ingyen kell orvoslani és orvossággal ellátni. Így aztán el lehetne érni, hogy a tuberkulózisban szenvedők nyilvántartassanak és megfelelő orvosi kezelésben és ellenőrzésben részesüljenek. A még fenn járó, de nyílt tuberkulózisban szenvedő betegekre nézve a Dettweiser-féle köpővegek használata kötelező legyen.

11. A sanatoriumban való kezelés a kezdődő tuberkulózis orvoslásában fényes eredményeket mutat, azért ily intézeteknek minél nagyobb számban való felállítása szükséges.

12. Mivel a tuberkulózis az egész emberiségnek állandó járványos betegsége, ellene a szükséges óvintézkedéseket minden kultúrállamban életbe kellene léptetni, s őket mindaddig fenn- és megtartani, míg a tuberkulózis kiirtására biztosabb s eredményesebb utak-módok nem kínálkoznak.

A lételeknek minden pontját nem tárgyalhatom, csupán egyes pontokra kívánok kitérni.

A) A betegek bejelentése. A tuberkulózis kezdete is ma már biztosan felismerhető, a zárt tuberkulózis azaz, midőn a beteg még képében tuberkulózis bacillusokat nem ürít ki, s így a közre nem veszélyes, az ilyen betegnek bejelentése nem volna szükséges, azonban mindazon beteg, kinél nyílt ki a tuberkulózis, a köptében bacillusokat ürít ki, mint közveszélyes beteg a hatóságunk bejelentendő volna. Ezen bejelentés maga után vonná azt, hogy mint beteg állandó orvosi ellenőrzés illetőleg gyógykezelés alatt álljon, s váladéka gondosan meggyűjtessék és ártalmatlanná tétessék ily betegek ha fennjár Dettwatler-féle köpőveget kellene használni, és máshova akár zsebkendőbe

akár a talajra köpnie nem volna szabad. Az állandó orvosi ellenőrzés egyuttal azt is biztosítaná, hogy a betegek szófogaolnának és az orvosi egyéb utasításokat is betartanák. Tehát a bejelentés lényeges haladása volna.

Nem kell attól tartani, hogy a bejelentés és a beteg állandó ellenőrzése talán a beteg lelki-lelkületére depimáló aggasztó befolyással volna. Ma tudjuk és látjuk is, hogy a tuberkulózis meggyógyulhat, a beteg azt kell megértenie, hogy a bejelentés azért szükséges, mert így kötelezősége állandó orvosi ellenőrzés alatt állni, s ennek folyamánya lesz a nagyobb arányú gyógyulása. A még foglalkozásra képes beteg foglalkozhatna, csupán orvoslás végett kellene orvosnál az előirt napokon megjelenni.

B) Ha a tuberkulitikus már fennjárni és foglalkozni képtelen ha ágyban fekvő lesz, ily beteg csak akkor hagyható meg családjában, ha ápolásra külön szoba áll, és ápolásra is teljesen megbízható egyénnel rendelkezik s így lakásában elkülöníthető és teste termeltetőanyagmásokat nem veszélyeztet, s azt a gondos ápolás szorgalmasan ártalmatlanná teszi, minden más tuberkulózisban szenvedő, kinek az elmondottak nem állanak rendelkezésre a járvány kórházba volna internálendo, hol addig tartanak, ápolnak, míg élete bevégződik. A nyílt tuberkulózisban szenvedő fekvő betegek megáztatása is korlátozandó volna, mennyiben a vele érintkezők veszélynek vannak kitéve.

C) A beteg váladékát, ruháját szobáját, bútorait rendszeresen kellene fertőtleníteni, s a beteg termelt váladékát ártalmatlanná tenni. Ezen célt a járványkórházban az orvosok és kitanult ápolók a leggondosabb és minden a legaprólékosabba is kiterjedő körültekintéssel végzik. Ez által a ragályanyag fertőzősége volna megszüntethető.

Nagy figyelem és szorgalom volna a beteg szobája, bútorai, ruhájának fertőtlenítésére fordítandó.

Midőn a beteg elhalt, lakását, bútorait gondosan kellene fertőtleníteni, és megiszítani. A beteg ruháját, ágyneműit szintén gondosan kellene fertőtleníteni, a kevésbé értékeseket elégetni, s nem tűrni, mint jelenleg szokásban van, hogy a család a beteg ruháját, ágyneműit elajándékozza, vagy eladja. Ma igen gyakran fordul elő, hogy tuberkuliz halálózása után a család lakást változtat és a lakásba új lakó költözik be a nélkül, hogy kellő tisztítás vagy desinfiálás történt volna.

Ezen intézkedések biztos foganatosítására a hatóságok orvosok kötelezettségének a tuberkulózis eseteknek orvosi orvoslására, és árárdtságú s munkájukat a hatóságok testületek esetleg a kormány külön díjazná épügy mint egyéb járványos betegségektől elküzdésére alkalmazott orvosokat. (trachoma, cholera stb.)

Dispensáreket lehető kiterjedten kellene felállítani, hol a tuberkulózisban szenvedők meghatározott napokon és órákon ingyenes orvoslást és orvosszót is kapnának, hol nagy a szegénység, még tápláló ételműek p. tejszen is lehetne a beteget részesíteni.

Beigazolt igazság, hogy a szarvasmarhában levő gyöngykór, mely szintén csak tuberkulózis, és bacillus által van okozva a jól ki nem sólt vagy jól meg nem főtt hússal a nyers tej, tejföl, túró és vajjal is az emberre átragályozódik, tehát a tuberkulózis ellen való küzdelemben egyik legfontosabb lépés volna a szarvasmarha állományban levő gyöngykört kiirtani. A mint a kormány néhány évvel előbb a ragályos tüdőlobot pár év lefolyása alatt erélyes intézkedéssel kiirtotta, és minden a marha állományban jelentkező fertőző betegséget a legnagyobb szigorral ellenőrzés és kiirtja, a szarvasmarha gyöngykórját is az ország egész marha állományából néhány év alatt ki kellene irtani. Ít nemcsak a szarvasmarha állomány, hanem

ennél sokkal fontosabb érdek a lakosság egészségi érdeke volna irányadó. A szarvasmarha állományok a gyöngyöskőről való megtiltása hatalmas lépés volna a tuberkulózis kérdés leküzdésében, egy állandó fertőző forrás lenne megszüntetve.

Nemkülönben törvény vagy legalább is miniszteri rendelettel kellene szabályozni a szarvasmarha istállókat, ezeknek nagyságát, talaját szellőztetését és tisztántartását, a vidéken a kis gazdáknál levő bűzös egészségtelen és piszkosan tartott istállókat tűrni nem volna szabad. Ezen istállóokban a tehén teje már a fejés alatt fertőzve lesz, és az egészséges veszélyes; ilyen istállóban ha találkozik gyöngyöskőrs marha, az egész állományt fertőzi.

A tuberkulózis ellen hathatós küzdelem fejtünk ki, ha az emberi szervezetet erősítő, egészségessé tesszük és a betegségek ellen való ellenállásban megerősítjük.

Ezen cél elérésére nagyon sok a tenni való. Első feladat az egészséges lakás. Az orvosi tudomány és helyes megfigyelés már régen tisztába jött az egészségtelen lakásnak az emberi egészséget megrontó hatásával. A szűk, túlszűfolt, nedves penészes, dohos, tisztátalan, sötét, napfényt nem kapó lakások számos betegségek s így a tuberkulózisnak is melegegyái. A nagy magyaralföld lakosai között pusztít a tuberkulózis nagyobb mértékben, mint az ország hegyes vidékein, a magyar alföld gazdag termő földje nem kedvező a lakosságra a közegészség ott rossz s így a tuberkulózis ott nagyban szedi áldozatait. Pár szóval kívánom nézetemet ezen kérdésről elmondani. Az alföldön szokások építkezésben rejlik oka ezen egészségtelenségnek.

(V. ge köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Adakozás.** A «Kolos» leánynevelő-intézet elemi iskolájának szorgalmas tanulóit megjutalmazni kegyesek voltak: *Podhragay* Pál prépost-plébános, iskolagazdát, ki két II. és két III. oszt. tanulókat 2—2 koronát adott. *Niki* János főbányatanácsos, iskolagondnok, a bányatársaspénztár részéről 20 koronát ajándékozott, melyből a szegény bányamunkások szorgalmas gyermekei közül öt II. oszt. és öt III. oszt. tanuló 2—2 koronát kapott. *Verecs* József főmérnök, iskolagondnok, ugyancsak a bányatársaspénztárból 22 koronát osztott ki és pedig az A) I. és B) I. oszt. tanulóik közül négy 2—2 koronát, hat tanuló 1—1 koronát kapott. *Jankó* Sándor főiskolai tanár 3 darab s egy gyermekbarát 5 darab könyvet volt kegyes ajándékozni, mely 8 szorgalmas IV. oszt. tanuló között osztott ki. *Joerges* Ágost 5 darab könyvet ajándékozott, melyből három III. és két IV. osztályú növendékek részéről jutalomban. Isten áldása legyen a nemeslelkű adakozók, s fogadják ez uton is az intézet leghálásabb köszönetét.

— **Házasság.** *Szegedi* Sándor dr. orvos e hó 12-én délután 2 órakor tartja esküvőjét *Singer* Irén urhölgygel Szécsényben. — *Zsabka* András szedő Besztercebányáról tegnap vezette oltárhoz *Krádi* Mariát.

— **Hivatalba lépés.** *Dobrovits* Mihály a városnak új mérnöke ohó cselőjén elfoglalta hivatalát.

— **Városi állatorvos.** A városi tanács a *Fodor* József nyugdíjazásával megürült városi állatorvos teendőinek végzésével *Geiger* Zoltán okleveles állatorvost bízta meg.

— **A tanév vége a főiskolán.** A bányászati és erdőészeti főiskolán megkezdődtek az évről vizsgálatok s egész július hónap tartani fognak. A vizsgák eredménye eddig kiélelőt.

— **Közgyűlés.** A Selmecebánya-Rónai Általános Temetkezési és segélyező egyesület folyó évi rendes közgyűlést márcs 10-én délután 10 órakor tartja meg a városi vigadó kertjében.

— **Tüztoltók mulatsága.** Az Önkéntes Tüztoltó Egyesület nyári tancmulságát ma délután rendezte a felsővárosi táncteremben.

— **Kinevezések.** A kereskedelmi m. kir. miniszter *Seltenky* Farkas Bélát a gölnicbányai államasipari szakiskola igazgatóját hasonló minőségben a debreceni szakiskolához nevezte ki. Az így megüresedett gölnicbányai igazgatói állásra a miniszter *Csiamasió* Kálmánt a kassai felsőbb ipariskola tanárát nevezte ki.

— **Bányaaitestek egyesülete.** A Magyarországi Bányász- és Kohász altestetek mult vasárnapon alakították meg Selmecebányán a magyar Bányász- és Kohász altestetek egyesületét. Elnökké egyhangulag *Kellner* Aurél selmecebányai zuzómű intézőt választották meg. Közgylés után társasvacsorára volt a Bogyá János új éttermében.

— **Az országos munkásbiztosító és segélyező egyesület** mult hó 28-án tartotta végleges alakuló gyűlést Budapesten. A gyűlésen a selmecebányai munkásbiztosító hivatalt *Hornycsek* István és *Tuka* Antal képviselték.

— **A munkásbiztosítási választott bíróságok elnökei.** Az igazságügyi miniszter a munkásbiztosítási választott bíróság elnökévé a selmecebányai kerületbe *Liba* Antal járásbíró, helyettesévé *Előrián* Gerő albirót, az ipolysági kerületbe *Jablán* Sándor vezető járásbíró, helyettesévé *Koltmann* János járásbíró nevezte ki.

— **Tíz éves találkozó.** Régi társak, kenyeres pájtások nagy számmal jöttek össze csütörtökön, hogy fogadalmuk szerint, amit tíz év előtt az érettségi után tettek, felkeressék iskolájukat, a sok kedves emlékt helyet s lassák egymást, hogy kiből mi lett s ismét eltöltsenek egy két kedves órát. A találkozó hely a liceum tanácsterme volt, ahol ismét együtt látták egymást tanár és tanítvány. Tíz év alatt bizony sokat változik az ifju, nem csoda, ha a tanár kissé hosszabban néz a bajszos, szakállas, jól megteremt ember szemébe s keresi azokat a jól ismert vonásokat, a melyekkel elhagyta az intézet falait. Pajtás a pajtásra már könnyebben ismer, egymás nyakába borul mindkettő és az első percben csak a szemükbe kiülő köny beszél. Vig nevetés, hangos jókedvű beszéd veri fel a vakációi csendet, mintha tíz év előtti lecke nélküli óra előtt volnának. Számba veszik egymást 48-an tettek érettségét, a megjelent szívből üdvözik, a távollévtó sájnálják, az elhaltat kegyelettel gyászolják. Megjelentek személyesen a következők: *Arthold* Vilmos m. k. honvéd számtiszt Budapest, *Barsy* Imre máv. hivatalnok Rimaszombat, *Bernáth* Pál ev. lelkész Ledény, *Bezegh* Miklós törvénytiszt jogász Pozsony, *Bankó* Lajos ev. tanító Nagyalk, *Brazaorisz* Oszkár kohómérnök Zólyombrezó, *Ertl* János dr. egyetemes orvostudor Kovászna, *Fabricsius* Dezső körjegyző Szebeléb, *Feigl* József dr. ügyvédjelölt Zólyom, *Gyarmathy* József városi pénztáros Korpona, *Kardos* Gyula ev. lelkész Balassagyarmat, *Klímó* Kálmán ev. vallásnár Budapest, *Kuntál* Aladár számtiszt Selmecebánya, *Simkovicus* Gusztáv ev. kántor és zenetanár Zólyom, *Schoitz* Elemér dr. kir. járásbírósgági jegyző Debrecen, *Csandi* Lipót dr. ügyvéd Budapest, *Senes* Samu ev. gimn. tanár Besztercebánya, *Kubis* Miklós állatorvos Zólyom, *Chrien* József ev. tanító. Déléltől 10 órakor a liceum előtt sorba állt a csapat s úgy mint régen, tanáraikkal együtt az ev. templomba mentek, hogy első szavak a háladásk legyen. Itt folyt le az egész ünnepegs legszebb, legmeghatóbb és legemlékezetesebb része. *Simkovicus* Gusztáv gyönyörű orgonajátéka és hatalmas baritonja, *Kardos* Gyula áhitatos imája, majd mesteri szóközi beszéde, végül néhány buzgó társának az urvacsoa osztása annyira meghatótt, megindított mindenkit, hogy szem nem marad szárazon. Olyan háladó istentisztelet volt ez, mely a különböző vallású ifjak ajkait egy imára kszietta, mely a szív mé-

lyéről tört elő és szállt a magasba. Az istentisztelet után szétoszlott a társaság, mindenkit vonzott valami édes emlék, ha más nem; egy ház, egy ablak, egy fa, mely valamikor nagyon kedves volt, emléke tiz év alatt meg sodródott el. Kis városunk csendjét jóleső hangok venik fel, mindenké kíváncsian nézi a jobbra-balra tekintgető vendégeket. Elmennek még egyszer az iskolába és betűnek a padba, régi helyükre, de a pad egy egy kissé megszüklült pedig mintha csak tegnap hagyták volna el. Felkeresik a régi tanýt, a a gazdát, gazdasszonyt; úgy örül szegény, hogy hogy láthatja a kis Jóskát, Samukát, Palikát, még kezét is akar csókolni, pedig talán ő érdemelő meg a szülőket helyettesítő gondoskodásért. Így telt el a nap s végződött Bogyánál olyan lakomában, amilyet még a muzsikáló tonyti cigányok nem láttak. Bogyá fényes, izlésepen díszített helyiségei, gyönyörtelen felterített asztalai este 9 órára várták a vendégeket. *Händel* Vilmos, *Jesovicus* Károly régi kedves tanárak, majd *Kivády* Róbert liceumi igazgató és a tanári kar feleségeikkel, régi pájtások, ismerősök veszk körül az asztal s megindul a lakoma. Nem sablonos bauket volt ez, hanem egy nagy család ünnepi lakomája, a melyen együttérez, egymásnak örül mindenki. Komoly és vig tósztok, tréfa, nóta, kacagás, majd lassu és szilaj cédársd változóják egymást, a hangos jó kedvet csak a pezsgő palackok durrogása mulja fölül. Éjfél után már gyakori a replika, van programbeszéd, énekes tréfás monológ, duett ós korus, szvaló valóságos, de a legfehérebb kabarett. Így boldog, jó kedvű mindenki, mint ezeltől tíz évvel, amikor azt hitte mindenki, hogy övé a világ. Csak egy-egy percre némül el egyik másik ajka, amikor szíve feldobban azért, aki szerelt karjából bocsájthat el néhány napra, a ki nem jöhetett el, mert edes kicinység melongeti kebelén és óvja minden bajtól, amig az édes, jó apa elmeig messzire hálát adni és imádkozni óvóért. Csak egy percig tart a merengés, aztán újra felcsendül a nóta és szól mindaddig, mig a pirkadó hajnal bucsuzóra írt. Utolsó koccintás, utolsó baráti ülécs, aztán ismét neki az élethez tíz évig ezzel a jelszóval: a *viszonlulásra!* F.

— **Államsegély az ev. liceumnak.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a selmecebányai ev. hitv. evangélikus liceumnak 210.000 korona kölcsönt engedélyezett és utalt ki. Ez összeggel a liceum az ugynevezett Pischl-féle telken tornatermet, alumneumi és szertári helyiségeket épít.

— **A hercegprímás és a tót nyelven.** *Vaszary* Kólozs bíboros hercegprímás elrendelte, hogy az esztergomi szeminárium magyar születésű növendékei s általában az egész érseki megye papsága tanulja meg a tót nyelvet. Ez a rendelet, mely különben megismétlése egy előző rendeletnek, a sajtóban kinos feltűnést keltett. De a hercegprímás azzal okolja meg a rendeleítét, hogy *csakis* *ily uton küldhet hazafiaság dolgában megbízható papokat a nemzetiségi vidékekre*. Minthogy a falu papjának természetesen érintkezni kell hiveivel s minthogy a magyar papok nem tudnak tótul, a hercegprímás tót papokat — esetleg *pánszlov* *hajlaman embereket* — *volt kénytelen a tót hűvek közé küldeni.* A rendelet ezen akar segíteni.

— **A „Kolos» leánynevelő intézet értesítője.** A «Kolos» leánynevelő intézet mult tanévéről megjelent a hivatalos értesítő. E szerint az iskola mult tanéve rendesen folyt le. Az iskolának öt osztályban összesen 333 rendes tanulója volt, a kisdődővóban 69, az ismétlő iskolában pedig 110 tanuló járt. A tanítói testület hét tagból állott. A jövő tanév szeptember hó elején kezdődik, a beírások szeptember 1—6-ig lesznek.

— **A kir. kath. főgimnázium értesítője.** *Rauchbauer* József dr. a kir. kath. főgimnázium igazgatója a mult hétén küldte meg az intézet

elmúlt tanévről szóló értesítőt, amely áttekinthető képet nyújt az intézet múlt évről. Az értesítő elejét az 1907. évben elhunyt Dunay Ferenc jól sikerült arcképe van *Prónay* Lajos tanárnak róla szóló rövid megemlékezése. Ezután az intézet 1907—1908. évi története van leírva részletesen. Az intézetben négy kenyerszendi áldozópap, mint rendes tanár, két világi rendes tanár és hét világi h. tanár tanított. Az intézetnek összesen 216 tanulója volt, ezek közül helybeli 129, idegen 77. A főgimnáziumban ez évben nyílt meg a nyolcadik osztály. A jövő tanévre vonatkozólag a következőket közli az igazgatóság: 1908. év aug. 31-én reggel 8 órától kezdve lesznek a javító és pótló vizsgálatok az 1907—1908. iskolai év kezdődik szeptember 4-én és tart június hó végéig. A tanulók számfeliszerül felvétele folyó évi szept. hó 1., 2., 3. napjain a délutáni órákban lesz. Etlől számvitva 8 napig a késelelem okait tekintve veszi az intézeti igazgató és a felvétel dolgában határoz; ha pedig a jelentkezés egy hét múlva, de két hétnél későbbben nem történik, felvételre való engedélyt alapos okoknál fogva a tankerületi kir. főigazgató adja. A még későbbben jelentkezők a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz utasítandók. A felvételnél minden tanuló felvételi díj fejében 6 K-t, az ifjúsági könyvtár gyarapítására 1 K-t, s az év végén kiadandó «Értesítő»-ért 1 K-t fizet; a róm. kath. tanulók azonban kivül az egyházi ének tanításáért 1 K-t fizetnek. A tandíj egész évre 48 korona. A tandíjat négy részletben lehet fizetni; az első részlet legkésőbb október 15-ig, a másodikat december 1-ig, a harmadikat március 15-ig, a negyediket május 1-ig. A tanuló, ki a tandíjat a záros határidőre le nem fizeti, az intézetből kiltatják. A tandíj fizetése alól való felmentésért a tanév első felében szeptember 15-ig, a másik felében február 15-ig kell folyamodni. Keresztelő levelet (születési bizonyítványt) tartoznak magukkal hozni azon tanulóknál is, kik ezen intézetnél először jelentkeznek bármely osztályba való felvételre. »Azon tanulóknak, ki egy tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az intézet tanári testülete megengedheti, hogy amaz osztályzat ki-javítása végett a következő iskolai év kezdetén vizsgálatot tehesse. «Aki két tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, azt a miniszter megbízásából a tankerületi kir. igazgató bocsáthatja javító vizsgálatra (de csak akkor, ha e tárgyak egyike sem a latin, sem a matematika, s ha erkölcsi viselkedés «jó» vagy «szabályszerű»). Aki kettőnél több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, javító vizsgálatra semmi esetre sem bocsátható. «A főigazgató engedélyének elnyeréseért a folyamodványok július 3-ig nyújthatók be az igazgatóságnál. »A javító, nemkülönben a pótvizsgákat is rendszeresen azon tanítványok kell a tanulóknak tenniük, melyben az elégtelen tanjegyet kapták, illetőleg a vizsgálatot elmulasztották. Indokolt esetekben a vallás- és közoktatásügyi miniszter megengedheti, hogy a vizsgálatok más tanintézetekben tétessenek el. »Pótvizsgálatra azonban valamely tanuló csak akkor bocsátható, ha a vizsgálatról való elmaradását igazolja és ezt a tanári kar elegendő mennyiségű elfogadja. A tanári karnak megtagadható határozata ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez lehet folyamodni. A tanulók, illetőleg azok szülei, vagy ezek helyettesei, a tanulók számára lakást csakis az igazgatónak előleges beleegyezésével fogadtatnak. Az iskolai törvények a tanulóknak névze a *szünidőben kötelezők.*

— A körmeöbányai áll. főreáliskolával kapcsolt alumnumban — ahol a tanulók élelmeztetnek, ebédt és vacsorát kapnak — a jövő 1908/1909 tanévben következők kedvezményes helyek lesznek betöltendők: a) ingyenes kettő, b) évi negyven korona díjjal: kettő c) évi hatvan korona díjjal: kettő, d) évi nyolcvan korona díjjal: husz, e) évi száz korona díjjal: harminc, f) az egész évi száznegyven koronát fizetők száma nincsen kikötve.

Felvétetik minden jó magaviseletű tanuló, aki emellett minden tárgyából legalább «elégséges» általános osztályzatu bizonyítványt képes felmutatni. Az Alumnumba felvételről folyamodó tartozik a «körmeöbányai Alumnium-egyesület igazgatóságának» címzett, a mult tanévi iskolai- és szegénységi bizonyítványai felszerelt bélyegtelen kérvénytel legkésőbb f. évi áugusztus hó elsejéig Körmeöbányára bérmentve beküldeni.

— A *szünidő gyermektelep* hegybányai üdülőházába mult szerdán érkeztek a kis pesti vendégek, sápadtan, színtelenül, hogy két hóuap múlva egészségesebben, virgoncabban kerüljenek vissza a pesti poros, kormos levegőre.

— *Tűzvész.* Junius 28-án délután 5 óra 10 perckor kigyulladt az 5-ik számú zuzumó déli szérelő házának a zsinylei tetelje. A nagy szárazság és a szél miatt csakhamar lángba borult a kazánház, a zuzuház és a gépház is és rövid két óra alatt 300000 korona értékű vagyon lett a tűz martalékává. A tüzet a henger kéményből kirepült szikra okozta, mely a szérelőház zsinylei teteljére esett. A kéményt naponként szokták fújtatni a koromtól megfésztítani, az es esetleges koromégeknek elejét végtyék. A következőhétből azonban egy tetszik, hogy a koromtisztítás a vasárnapon csak felültesen vagy csak papirson történt, mert a gyújtó szikra csak égő korom lehetett. A tűzjelzésre kivonult a helyszínen Selmeöbánya és vidékének összes tűzoltósága. Tizenöt fecskendővel közre fogták a tüzet és két órai megfésztelt munka után sikerült a tűz tovább terjedését megakadályozni és a keleti nagy szérelő házat, a gépházat részben, a déli két altiszti lakóházat és a nyugati raktár helyiségeket egészen megmenteni. Nyolc óraker a tűzoltóság elvonult, csak a felmező önk. tűzoltóság maradt a helyszínen 1 fecskendővel és 13 tagból álló őrséggel. Az őrség reggel 4 óráig állandó munkában volt, mert az olajjal megszívott faoszlopok és gerendák minduntalan lángba lobbantak. Reggel négy óraker az utolsó szikra is elaludt és a zuzumókások vették át az őrszolgálatot. A tűzoltóság derék munkát végzett. A parancsnoktól kezdve a közlegényig mindenki megtette a kötelességét, csak az újvári zenész-tűzörök muzsikáltak vigan a Felősrónán és muzsikájukban nem zavartatták meg magukat sem avész-pólás, sem a félvert harangok által. Közreműködtek: 1. A selmeöbányai önk. tűzoltó egylet 2 fecskendővel és szerkocsival, 2. Istvánháza 1 fecskendővel és szerkocsi, 3. Kohó 4 fecskendő, 4. Ferencakna 2 fecskendő, 5. Ribnyik 1 fecskendő, 6. Szélakna 1 fecskendő, 7. A kinstári tűzoltóság 2 hydrophor, 8. Szaitnya-10 1 fecskendő és 9. Szentalant 1 fecskendő.

— *Mezőgazdasági tanfolyam néptanítók és gazd. szaktanítók számára.* A földműv. miniszter a gazdasági ismétlőiskolák vezetésére hivatalos néptanítók, illetve szaktanítók gazdasági kiképzésére július 20-tól kezdőleg aug. 14-ig az algyógyi, békéscsabai, breznóbányai, oskóvári, csikseredai, hőmzevővárosárhelyi, jászberényi, karagói, komáromi, lugosi, nagszentmiklósi, rimaszombati, szentimrei, szilágysomlyói és szabadkai földműves iskolában a mult évhez hasonlóan 20—20, összesen 300 néptanító, a keszteméni földműves iskolában pedig 20 gazdasági szaktanítónak részére négyhetes mezőgazdasági tanfolyamot rendez. E tanfolyamra felveendő minden egyes néptanító, illetve szaktanítónak egyszáz korona általánosan részéssel, mely összegből negyven korona ellátási díj levonásával harminc koronát jelentkezősek, ugyanannyi a tanfolyam befizetésén után fizetnek ki A tanfolyamokra tényleg alkalmazásában levő oly néptanítók, illetve szaktanítók vételnek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamot nem vettek részt. A tanfolyamokra felvételt kívánó egyéneknek az iránt illetékes tanfelügyelőségüknel tartoznak kellő időben jelentkezni. A kir. tanfelügyelők a folyamodók névsorát a vallás- és közokta-

tásügyi miniszterhez terjesztik fel, a felvétel pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelölése alapján történik.

— *Viráglopás mezőrendőri kihágás.* Felmerült esetből kifolyólag, annak tisztázására, hogy viráglopás esetén a közigazgatási hatóság avagy a kir. bíróság illetékes-e, a minisztertanács ki-mondotta, hogy a viráglopás esetén az 1894. XII. t.-c. 93. §. a) pontja alá eső mezőrendőri kihágás tényállása forgóvann fenn, ennek elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

— *Ahol tisztaság, ott egészség is van.* Orvosi rendelő szobák, kórházak, gyógyszermek, ügyvédi. hivatali, pénzügyi, üzleti, kaszárnya, nyomdai irodák, bármely műhelyekbe, gyárakba, rendes háztartásoknál és főleg konyhákba nem szabad hiányozni a *Tiroler dessinfiáló szappan homoknak.* Hol tisztaság, ott egészség is van. Távolítsuk az undort, piszokt, és a betegségei terjesztését, mielőtt rendelő szobákban, kórházak betegkezelését, irodánkat, üzletünket, dolgozó termüket elhagyjuk, hogy családunk körünkbe jussunk, okvetlen mossuk meg kezeinket a *Tiroler dessinfiáló szappan homokkal,* mely mindent levisz, kezünk szagtalan, tiszta, üde és bársnyu sima lesz. Bár hogy is ovakodjunk, hivatásunk révén naponta munkánkban sok oly tárgyat fogdosunk meg, ember-társainkkal közöt fogunk anélkül, hogy sejtelnünk lenne arról hogy előbb esetleg mily undort, ragályokat foghattak meg, amely könnyen észrevétel nélkül kezünkre tapadt és így késő a legnagyobb veszély: ezérről mielőtt családunk otthonába térünk foglalkozásunk után el ne mulasszuk kezeinket megmosni a *Tiroler dessinfiáló szappan homokkal,* mert így semmi betegség csirák családuknba be sem vihettünk. Háziasszonyok konyháikba a konyha személyzetnél, szállókak kávéházak személyzetinél okvetlen használják kézmosásra és tisztántartásra a *Tiroler dessinfiáló szappan homokot,* mely olcsóságánál minden háztartásba nélkülözhetetlen. Postacsomagonként 3 korona utánvéttel küld a magyarhonra vesztékrépviselet. *Rendelmények Sods és Társa címére e lap kiadóhivatalához intésendők.* Legalkalmasabb és legolcsóbb a konyhadények tisztítására.

Fürdő-levél.

(Délj Gyógyry.)

Vihagy-fürdő, 1908. VII. 4.

Kedves Anyósom!

Maga időközben bizonyosan jóleső kényelemmel nyaral a regényes Sveizban, a hol térődjárnak az angolokt kosárszáma imporiált nyugati kulturában, a mig mi itt a től Balkán kúszóben napkeleti reggéllet leltett levegő szivjuk tele a budapesti aszfalton megviselt tüdő.

Elmondható hsz szép sorjában eddigi tapasztalatainkat és egy szerető vő igaz sóvárgásával várom cserébe a maga kimerítő had jelentését, nem kétkedvén benne, hogy szerető veje átvölésében kénytelen volt az ottani idegen fogalomba vagy egy párszor belekútni; megzavarván ilyen-képp a sokat emlegetett európai egyensúlyt, a mely kétség kívül szintén oda künn nyaral.

Ami közben kedves nőmtől, különböző forgalmi akadályok miatt egyhónyszor kiháztam a lútri, megérköztünk jó félangolosa sílve Szénásfalura, a hol már a gondos fűrűdgazdálkodás meghatalmazott minisztere volt szerető gondjába, felsomagolván mindhármunkat egy fiakerbe, hogy Vihagy fele meginduljunk.

Nó hát elbujhatnak maguk azzal a világfürdővel! Már az átlomáson látuk, hogy mi az a magyar vendégszeretet; egy velünk érkezett hölgynek a podgyászta körül udvariaskodva, olyan perzsa háhorít rendezett két vasúti hordár, hogy ha arra maguk felé az anyócskó csallítását körül csak fele annyit iparkodának, tudom, hogy csőtölté tudulának oda a boldog házas emberek!

A fürdőre vezető kocsiunk már kóstolóit kapunk a vihagy paradicsomból. Az úton nyoma sincs a budapesti forrásgának, s a gyönyörűségűt, tapasztalható tudom, meg a legharcsasabb hivetésben is megáll a szó; az én drága hitványom legalább csak akkor tért magához, a mikor az én őleto karjaimból letételvén, a lábacskái alatt érezte az anyaföldet; az igaz, hogy azóta mosás hével iparkodik pótolni az elmulasztólat.

Itt aztán megtaláltunk mindent, a mit csak egy szenvedő budapesti szív megkívántunk!
Özönös levegőt, füstöt vidéket, kitűnő fürdőket, jó társaságot és ami a legfőbb, mintha a vendégles is megem-

berelte volna magát, ad olesó pénzért jól fejlődött adagokat, jó italt s jó muzsikát. Ha pedig ehhez még tekintetbe veszem, hogy drága anyósom vagy 1000 kilométerre tőlem hadakozik az emberiséggel, ugarnak hagyva erre a nyárra szerető vejét, akkor elmondtam mindent, a mi a teljes boldogsághoz szükséges.

Amikor a hajnali levegőben megcsendül az első madárszó, felhuzom mérföldjárom amerikai cipellőmet (az egyedül, amely a nyugati kultúrától rám ragadt), s megyek szembe a madárrállal, a merre sürűbb az erdő, kevesebb az ember és egyáltalában nincsen anyós, mert hisz ahol a madáré a szó, ott egy telivér anyós ugye tud megélni.

A nagyroményi csemotém mesés ambícióval és egy nagy farkoshattal törtet mellette, amely utóbbit az esetleg a sűrűből kiűrő vadállatok ellen tartja a kezénél; napról-napra jobban eslatkozván az ez irányban táplált aggodalmáiban.

Mikor ugy 10 óra tájban jól kijávra megerkezünk a fürdőre: már a kedves leánya is kiheverte a fürdő fáradalmait és skálájának örökölt tejjel adja ki a napi parancsokat.

Az a boldogtalan Kujászószentpéteri gyűszűgyáros, aki 4 év előtt beleőrült a viihyei-tó problémájába, még mindig járja az erdőt keresvén a szerencsétlen tavat, amelyben a prospektus szerint boldog halandók fürdenek és esónakznak, míg izraelita honfitársaim a böles Mózes példájára az Úristen jóleső kegyelméből még ma is száraz lábbal gázolják meg ezt a helyiérdékű vöröstengert

A mi kedves főispánunk Lits Gyula ma is aranyos kedéllyel ad példát a hazai fürdők pártolására, valószínűleg ugyanazt a hatását tapasztalván a viihyei gyógyvíznek, amelyet magam is régen ismerek és csak azért nem merek megírni, nehogy a férfiak idecsődüljenek irigy concorrenzait csinálván nekünk az asszonyoknál; akik végre is régtől jogokat szerzünk.

Szeretett hitvesem ugylátszik óber figyelemmel olvasta ezt a leveletem, mert ennél a kényes pontnál úgy vágott pofon, hogy kiközkövenvén a konceptushó most már kénytelen vagyok bejelezni leveletem. Megígérem azonban, hogy legközelebb új jelentést küldök.

Szokott szeretettel csókolja kezét

hűséges veje
Bugaecy Ábriss.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közlétekként nem felelős a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik szeretett férjem elhunytja fölötti fájdalommat részvétükkel, valamint a temetésen való megjelenésükkel enyhíteni igyekeztek. hálás köszönetemet.

Özv. Kuzecz Gyuláné.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR
Enyhe, oldó háiszor mindennak, kik constásti savarokban és az úlé életmód egyéb következményeiben szenvednek.
Egy eredeti doboz ára 2 K.
Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ
Fájdalom csillapító és erősítő **Bedörzsölés,** MOLL'S Földszőlő és SósZ
elismert, régi jó hírnevű háiszor szaggatás és hűléstől származó mindennemű betegségek ellen.
Eredeti üveg ára K 190
Kapható minden gyógyszerárakban és drogériákban.
Főszékhely MOLL A. gyógyszerész, ca. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9

GOLDBERGER A. V.
HIRDETÉSI IRODA
BUDAPEST, IV., „RÖSER BAZÁR”-BA
(KÁROLY-KÖRUT 22.)
HELYEZTETETT ÁT.

NESTLÉ
GYERMEKLISZTJE
csecsemők, lábbadozók
gyomorhajosok részére.
A LEGJOBB ALPESI TEJET TARTALMAZZA
Egy doboz ára 1 kor. 80 fill. kapható minden gyógyszerárakban és drogériákban, ugyanott ismertető iratok nyígen.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMENYEI.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései
1908. évi hó június 27-től, 1908. július hó 4-ig.

Születés.
Dudák György, Szecsis Anna leány Selmecebánya
Sakovi András, Felsővelozscky Paula leány ..
Czentar István, Pelsőnyi Veron leány ..
Roth Gyula, Meizer Margit leány ..
— Duschek Gabrie la fiu, Felsőróza
Szamei Gyula, Schutak Antonia fiu ..

Házasság.
Markwarth Ferenc, Gránék Emilia Selmecebánya
Zsabka Andras Beszerecebánya, Kráti Mária Selmecebánya

Halálozás.
Zaupézen Mária 24 éves, végelgyengülés Selmecebánya

Hirdetmény.

Az ebtartásról szóló szabályrendelet 2. §-a alapján közhírre teszem, hogy folyó hó 6-ától kezdve nyolc nap alatt kötelesek az ebtartók a birtokukban levő ebeket, ezek számának és minőségének megjelölése mellett a belvárosban a rendőrkapitányi hivatalnál, a kültereken pedig az illető rendőrbiztosnál bejelenteni és illette az erre a célra szolgáló űrlapot kitölteni és sajátkezelű aláírva bejeterjeszteni.

Az így bejelentett ebek utáni kivettelt adó kimutatásba foglalva folyó hó 15-től kezdve 3 napon át lesz közzszemlére kitévé hivatalomnál, mely idő alatt az az érdekeltek megtekinthetik és netáni felszólalásait előadhathják, amídon is így a kivetés mint a felszólalások számvevői átvizsgálás után végelöntött véget a városi polgármesterhez lesznek ferlterjesztve.

Végül figyelemzetem az ebtartókat, hogy a szabályrendelet 13. és 19. §§-ai szerint 100 kor. terjedő pénzbüntetés róható ki azokra akik ebeket be nem jelentik, részükra bárcát nem váltanak és azok ezen bárcákat ebiken nem viseltetik.
Selmecebánya 1908. évi július hó 1-én.
Kuti István, s. k.
rfőkapitány.

HIRDETÉSEK.

2 darab szép konzol tükör igen jó karban jutányos áron eladó.
MAREK GYULA
fodrász üzletében.

Házfeladás. Hodrusbánya közepén, közvetlenül az országok mellett fekvő Matusek-féle ház és a hozzá tartozó konyhakarit rőgtön eladó. A házban van 3 nagy, 1 kicsi szoba, 1 éléskamra, 2 konyha, 1 pince, 1 fakamra és istálló. — Bővebb felvilágosítást, a jelenlegi tulajdonos **SARCZ JANOS** ad.

A mosás akár a táncz, Fáraudságba nem kerül, Schicht szappant ha használnsz, Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
esodlatos, hathatós tisztítóerőjét sajátszerű előállításának és a legjobb nyersanyagok legmondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehérneműt! Megtakarít fáradtságot és vesződséget kíméli emelőlgyva az egészséget! Megtakarít pénzt, időt és munkát! Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

Felső Rőzsa-utca Titt-féle házban egy 3 szoba, konyha álló lakás és kamraból álló lakás folyó évi augusztus 1-től kiadó.
Üres, jó állapotban levő zongoraladát veszek.
Címem a kiadóhivatalban.

BUIZÁSI PHÓNIX ÁSVÁNYVIZ

VESE- ÉS HÓLYAGBAJOGNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL.
Kelleme, kissé savanykás ízű, vasmentesített, szénsavdus, rendkívül üdítő asztali víz.
Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógymodra használva, vese- és hólyagbajjoknál, a vesemedence idült harurjainál, húgykö- és fővényképződésnél, a lóduinak és a kiválasztó szervek harutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.
Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschong buiziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdő.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, gürcs és más idegben állapotban szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kapható a szabad, hatvány gyógyszerét által Majna Frankfurt.

1000 PÁR

legelegánsabb Lichtmann és Kóbrák-féle úri és női cipők
áron alul
 eladatnak.

Tisztelettel

SINGER IGNÁC

Zárda-épület.

Selmecebánya.

Mielőtt

személy-, jelzőlog- vagy építési
kölesön

iránt intézkedni,

— kérjen díjtalanul prospektust. —

MELLER L. EGYED

BUDAPEST, IX. Lónyai-utca 7.
 Interurban telefon: 46—31.

Császárfürdő

Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajona. Elsőrangú kenes hévízü gyógyfürdő: modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hélig-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és be-
 légségi kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szőlő kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

Az igazgatóság.

Nádpáripa.

Liliumtejszappan.

A bőr legenyhébb szappana.

Árverési hirdetmény.

Magasmart község a tulajdonát képező 30 sz. vendéglőt a hozzátartozó mellékéhsélységekkel együtt **folgyó hó 13-án délelőtt 10 órakor Magasmarton** a községi bíró házában tartandó nyilvános árverésen 1908. július 15-től 1913 (ezerkilencszáztizethárom) év dec. 31-ig terjedő időre haszon bérbeadja.

Kikiáltási ár 500 kor.

Árverési feltételek Magasmarton a körjegyzőnél és községi bírónál megtekinthetők.

Magasmart, 1908. július hó 1.

A község előjárósága.

Négy darab varrógép

a női gyakorló iskolából igen jó és **olcsón eladó.**

CZICZKA SÁNDORNÉ.

Kiadó lakás. Alsó Rózsa-utca 74. sz. Linder-féle házban egy nagy emeleti utcai lakás, mely négy szoba, konyha, élés- és faskamrából áll, kiadó.

Pályázati hirdetmény.

„M. kir. Jányászati és Erdészeti Főiskolai Ifjusági Kör” pályázatot hirdet a megüresedett körvendéglősi állásra, mely állással a szolgálatteendők ellátása is egybe van kötve.

A pályázatok legkésőbb július hó 15-ig nyújthatók be „Főiskolai Ifjusági Kör” főtitkári hivatalánál. A határidőt túl beérkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Az állást elnyerő pályázóval megkötendő szerződés a körben naponta 6—7-ig megtekinthető s ugyanakkor annak feltételeiről bővebb információs szerezhető.

Az állás október hó 1-ével foglalandó el. Selmecebánya, 1908. június 5-án.

Pető János, Zemanek György, elnök. főtitkár.

Ön jó

étvágyat kap
 a KAISER

Fodormenta-Karamellák
 használatánál.

Orvosilag kipróbálva és ajánval.

Érmeztető savaroknál, étvágytalanságnál, gyomorégésnél, stb. nélkülözhetetlen. Üdítő és élesztő szer.

20 és 40 filléres csomagban.

Kapható

MÁRKUS M. cukrászdájában.

Hirdetések felvételnek — e lap — — kiadó. — hivatalában.

BOGYA JÁNOS vendéglőjének áthelyezése!

Bogya János vendéglőjének áthelyezése!

Bogya János vendéglőjének áthelyezése!

Régi jó hírnévnek örvendő vendéglőmet folyó évi július 1-ső napjától kezdve a

volt

Szőlő, később Metropol szálló

földszinti helyiségeibe helyezem át.

A midőn ezt igen tisztelt vendégeimnek tudomására hozom, egyben hálás köszönetet mondok azon kiváló pártfogásért, amelylyel eddig engemet és vendéglőmet megtisztelni kegyesek voltak és biztosíthatom arról, hogy kifogástalan ételek, kitünő minőségű italok, előzékeny kiszolgálás és jutányos árak mellett ezentul is minden erőmből oda fogok törekedni, hogy a teljes megelégedést új helyiségemben is kiérdemelhessen.

Új helyiségemet teljesen átalakítottam és ujjonnan berendeztem, úgy hogy a két étteremben és két külön fülkében t. vendégeim kellemesen fogják magukat érezni. Az egyik étterem lakomákra és társasbúcszóvetelekre rendelkezésre áll a tisztelt közönségnek.

Kérve a nagybecsült támogatást, vagyok

kiváló tisztelettel

BOGYA JÁNOS

vendéglős.

Selmecebánya, 1908 június havában.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 Budapest, Váci-körút 88.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
 szalmakaszalozók, járgány-csaplőgépek, löhere-csaplő, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénajnyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, rúpavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrölmalmok, egyetemes acél-ékek, 2- és 3-vasú okék és minden egyéb gazdasági gépek.

